Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/2675

2024 10 10

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2024/2675

2024 m. spalio 10 d.

kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 numatoma skubi finansinė parama nuo pavojingų meteorologinių reiškinių nukentėjusiems žemės ūkio sektoriams Bulgarijoje, Vokietijoje, Estijoje, Italijoje ir Rumunijoje

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ([1]), ypač į jo 221 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) 2024 m. vasarą Bulgarija buvo veikiama neregėto masto pavojingų meteorologinių reiškinių: neįprastai aukštos temperatūros ir jos nulemtos nuolatinės sausros, dėl kurių labai nukentėjo pavasarį pasėtų pasėlių, ypač kukurūzų ir saulėgrąžų, produkcija, taip pat ji susidūrė su neregėto masto gaisrais, padariusiais žalą paveiktų vietovių žemės ūkio produkcijai;

(2) 2024 m. balandžio mėn. antroje pusėje kai kurios Vokietijos dalys nukentėjo nuo neregėto masto pavojingų meteorologinių reiškinių: šalnų, padariusių didelę žalą sodams ir vynmedžiams, taigi ir tam tikrų vaisių bei vyno produkcijai;

(3) 2024 m. liepos mėnesį ir rugpjūčio mėn. pradžioje kai kurios Estijos dalys nukentėjo nuo neregėto masto pavojingų meteorologinių reiškinių: itin intensyvių kritulių ir potvynių, o prieš tai – 2024 m. žiemą ir pavasarį – nuo užklupusių pavojingų meteorologinių sąlygų. Po šalnų ir šalčio, kai 2023 m. gruodžio mėn. ir 2024 m. sausio mėn. temperatūra buvo nukritusi iki rekordinių žemumų, 2024 m. kovo mėn. ir vėliau orai buvo neįprastai šilti, dėl ko ištiko sausra, galiausiai, 2024 m. gegužės mėn. pradžioje užklupo šalnos, o 2024 m. birželio mėn. pradžioje – kruša. Šios kintančios ekstremalios oro sąlygos turėjo įtakos pasėlių, visų pirma bulvių, rapsų ir vaisių bei daržovių produkcijai;

(4) pirmąjį 2024 m. pusmetį kai kurios Italijos dalys nukentėjo nuo neregėto masto pavojingų meteorologinių reiškinių. Pietinėje šalies dalyje ir salose užfiksuota neįprastai aukšta temperatūra ir sausros, kurios labai paveikė vaisių ir daržovių, vyno ir lauko kultūrinių augalų, ypač grūdų sektoriaus, produkciją;

(5) 2024 m. liepos mėn. kai kurias Rumunijos dalis paveikė neregėto masto pavojingi meteorologiniai reiškiniai: karščio bangos su uraganinėmis vėtromis ir stipria kruša, po kurių sekė neįprastai šilti orai ir sausra, padarę didelę žalą lauko kultūrinių augalų produkcijai. Šie ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai labai paveikė aliejingųjų sėklų ir grūdų sektorių produkciją;

(6) nors yra požymių, kad panašūs pavojingi meteorologiniai reiškiniai vyksta visoje Sąjungoje dėl apskritai su klimato kaita susijusios rizikos žemės ūkiui didėjimo, šių reiškinių intensyvumas Bulgarijoje, Vokietijoje, Estijoje, Italijoje ir Rumunijoje buvo išskirtinis ir padarė žalą dideliam plotui ir reikšmingai produkcijos daliai;

(7) dėl šių pavojingų meteorologinių reiškinių žemės ūkio produktų gamintojams padaryta didelė žala, su tokiais reiškiniais susidūrę Bulgarijos, Vokietijos, Estijos, Italijos ir Rumunijos ūkininkai prarado pajamas, o žemės ūkio valdų ekonominiam gyvybingumui iškilo pavojus;

([1]) OL L 347, 2013 12 20, p. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) todėl reikėtų priimti išskirtinę priemonę, kuri padėtų spręsti konkrečias po tų pavojingų meteorologinių reiškinių Bulgarijoje, Vokietijoje, Estijoje, Italijoje ir Rumunijoje iškilusias problemas;

(9) dėl pavojingų meteorologinių reiškinių žemės ūkio produktų gamintojų patirta didelė žala ir ekonominiai nuostoliai yra konkreti problema pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 221 straipsnį ir jos negalima lengvai išspręsti priemonėmis, kurių imamasi pagal to reglamento 219 arba 220 straipsnį. Padėtis nėra konkrečiai susijusi su nustatytu unikaliu rinkos sutrikimu ar tikslia tokio sutrikimo grėsme. Ji taip pat nesusijusi su priemonėmis, kuriomis būtų kovojama su gyvūnų ligų plitimu ar vartotojų pasitikėjimo praradimu dėl pavojaus visuomenės, gyvūnų ar augalų sveikatai;

(10) Bulgarijai, Vokietijai, Estijai, Italijai ir Rumunijai skiriamos sumos turėtų būti nustatytos visų pirma atsižvelgiant į atitinkamą tų valstybių narių svorį Sąjungos žemės ūkio sektoriuje, remiantis tiesioginėms išmokoms taikomomis grynosiomis viršutinėmis ribomis, nustatytomis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 ([2]) V priede, taip pat pavojingų meteorologinių reiškinių poveikiu tose valstybėse narėse;

(11) Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija turėtų paskirstyti pagalbą veiksmingiausiais kanalais, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į atitinkamų ūkininkų patiriamų sunkumų ir faktinės ekonominės žalos mastą. Jos turėtų užtikrinti, kad tie ūkininkai būtų galutiniai pagalbos gavėjai ir būtų vengiama bet kokio rinkos ir konkurencijos iškraipymo;

(12) kadangi Bulgarijai, Vokietijai, Estijai, Italijai ir Rumunijai skirtos sumos tik iš dalies sumažintų ūkininkų patiriamus ekonominius sunkumus, šioms valstybėms narėms turėtų būti leista suteikti papildomą nacionalinę paramą ūkininkams laikantis šiame reglamente nustatytų sąlygų;

(13) siekiant Bulgarijai, Vokietijai, Estijai, Italijai ir Rumunijai suteikti lankstumo skirstyti pagalbą atsižvelgiant į atitinkamų ūkininkų aplinkybes, joms turėtų būti leista ją sumuoti su kita parama, finansuojama Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, išvengiant kompensacijos permokų ūkininkams;

(14) kad būtų išvengta kompensacijos permokų, Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija turėtų atsižvelgti į paramą, suteiktą pagal kitas nacionalines ar Sąjungos paramos priemones arba privačias schemas siekiant reaguoti į patirtus ekonominius nuostolius;

(15) atsižvelgiant į tai, kad Sąjungos pagalbos sumos nustatytos eurais, ir siekiant užtikrinti, kad parama būtų skiriama vienodomis sąlygomis ir vienu metu, būtina nustatyti euro kaip nacionalinės valiutos neįsivedusioms valstybėms narėms – Bulgarijai ir Rumunijai – skirtos sumos konvertavimo datą. Kadangi šiame reglamente galutinis pagalbos paraiškų pateikimo terminas nenumatytas, taikant Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/127 ([3]) 30 straipsnio 3 dalį tikslinga laikyti, kad šiame reglamente nustatytoms sumoms taikomą valiutos kursą lemiantis operacinis įvykis yra šio reglamento įsigaliojimo data;

(16) dėl priežasčių, susijusių su biudžetu, Sąjunga turėtų finansuoti Bulgarijos, Vokietijos, Estijos, Italijos ir Rumunijos patirtas išlaidas pagal šią išskirtinę priemonę tik tada, jei jos patirtos iki tam tikros leidžiamos datos. Todėl šiai išskirtinei priemonei skirta parama turėtų būti išmokėta iki 2025 m. balandžio 30 d.;

([2]) 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, (OL L 435, 2021 12 6, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) 2021 m. gruodžio 7 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/127, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2116 papildomas mokėjimo agentūrų ir kitų įstaigų, finansų valdymo, sąskaitų patvirtinimo, užstatų ir euro naudojimo taisyklėmis, (OL L 20, 2022 1 31, p. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(17) kadangi po 2025 m. balandžio 30 d. mokėjimai nebebus atliekami, Deleguotojo reglamento (ES) 2022/127 5 straipsnio 2 dalis, kurioje numatytas proporcingas mėnesinių išmokų mažinimas pasibaigus terminui, netaikoma;

(18) Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija turėtų pateikti Komisijai išsamią informaciją apie šio reglamento įgyvendinimą, kad Sąjunga galėtų stebėti šiuo reglamentu nustatytos priemonės veiksmingumą;

(19) siekiant užtikrinti, kad ūkininkai pagalbą gautų kuo greičiau, Bulgarijai, Vokietijai, Estijai, Italijai ir Rumunijai turėtų būti suteikta galimybė šį reglamentą įgyvendinti nedelsiant. Todėl šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

(20) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Bulgarijai, Vokietijai, Estijai, Italijai ir Rumunijai skiriama iš viso 119 700 000 EUR dydžio Sąjungos pagalba išskirtinei paramai ūkininkams teikti šiame reglamente nustatytomis sąlygomis.

2. Pagal šį reglamentą Sąjungos patirtos išlaidos negali viršyti šios bendros sumos:

a) 10 900 000 EUR Bulgarijai;

b) 46 500 000 EUR Vokietijai;

c) 3 300 000 EUR Estijai;

d) 37 400 000 EUR Italijai;

e) 21 600 000 EUR Rumunijai.

3. Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija 2 dalyje nurodytas sumas naudoja priemonėms, kuriomis siekiama kompensuoti labiausiai nuo pavojingų meteorologinių reiškinių nukentėjusių sektorių ir produkcijos, esančių nukentėjusiuose regionuose, ūkininkų ekonominius nuostolius, darančius poveikį jų ekonominiam gyvybingumui.

4. 3 dalyje nurodytos priemonės taikomos remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į faktinius nukentėjusių ūkininkų ekonominius nuostolius ir užtikrinama, kad dėl išmokų nebūtų iškraipoma rinka arba konkurencija.

5. Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija užtikrina, kad tais atvejais, kai ūkininkai nėra tiesioginiai Sąjungos pagalbos išmokų gavėjai, jiems atitektų visa Sąjungos pagalbos ekonominė nauda.

6. Bulgarijos, Vokietijos, Estijos, Italijos ir Rumunijos patirtos išlaidos, nurodytos 2 dalyje ir susijusios su išmokomis pagal 3 dalyje nurodytas priemones, atitinka Sąjungos pagalbos skyrimo reikalavimus tik jei tos išmokos išmokėtos iki 2025 m. balandžio 30 d.

7. Parama pagal šiame reglamente numatytas priemones gali būti sumuojama su kita parama, finansuojama Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis.

8. Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, gali skirti papildomą nacionalinę paramą priemonėms, kurių imamasi pagal 3 dalį, neviršydamos 200 proc. šio straipsnio 2 dalyje nustatytų atitinkamų sumų, su sąlyga, kad pagal jas atliekami mokėjimai neiškraipys rinkos arba konkurencijos arba dėl jų neatsiras kompensacijos permokos. Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija papildomą nacionalinę paramą išmoka ne vėliau kaip 2025 m. liepos 31 d.

9. Kad būtų išvengta kompensacijos permokų, kai teikiama parama pagal šį reglamentą, Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija atsižvelgia į paramą, suteiktą pagal kitas nacionalines ar Sąjungos paramos priemones arba privačias schemas siekiant reaguoti į atitinkamus ekonominius nuostolius.

2 straipsnis

1. Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija nedelsdamos ir ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. dėl priemonių, nurodytų 1 straipsnio 3 dalyje, pateikia Komisijai:

a) ketinamų taikyti priemonių aprašymą;

b) kriterijus, pagal kuriuos nustatomi pagalbos teikimo metodai, jai skiriamos sumos ir pagalbos paskirstymo ūkininkams loginį pagrindimą;

c) informaciją apie numatomą priemonių poveikį siekiant kompensuoti ūkininkų ekonominius nuostolius;

d) informaciją apie veiksmus, kurių buvo imtasi siekiant patikrinti, ar numatytas priemonių poveikis pasiektas;

e) informaciją apie veiksmus, kurių imtasi siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo ir kompensacijos permokų;

f) Sąjungos išlaidų mokėjimo prognozę, suskirstytą pagal mėnesius iki 2025 m. balandžio 30 d.;

g) informaciją apie papildomos nacionalinės paramos, suteiktinos pagal 1 straipsnio 8 dalį, dydį;

h) informaciją apie veiksmus, kurių turi būti imamasi siekiant kontroliuoti, ar ūkininkai atitinka reikalavimus, ir apsaugoti Sąjungos finansinius interesus.

2. Ne vėliau kaip 2025 m. spalio 31 d. Bulgarija, Vokietija, Estija, Italija ir Rumunija informuoja Komisiją apie bendras pagal kiekvieną priemonę išmokėtas sumas (jei taikytina, suskirstytas pagal Sąjungos suteiktą pagalbą ir papildomą nacionalinę pagalbą), gavėjų skaičių ir tipą ir priemonės veiksmingumo vertinimą.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. spalio 10 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN